

حضرت عبدالعظیم حسنی(ع)، سفیر سیار ائمه

پانزدهم شوال مصادف با سالروز وفات حضرت عبدالعظیم حسنی (ع)، سفیر سیار ائمه (ع) و راوی حدیث ائمه معصومین (ع) است. حضرت عبدالعظیم حسنی(ع)، یکی از شخصیت‌های بزرگ علمی و جهادی است که تاکنون آن‌گونه که شایسته است، شناخته نشده است.

پانزدهم شوال مصادف با سالروز وفات حضرت عبدالعظیم حسنی (ع)، سفیر سیار ائمه (ع) و راوی حدیث ائمه معصومین (ع) است. حضرت عبدالعظیم حسنی(ع)، یکی از شخصیت‌های بزرگ علمی و جهادی است که تاکنون آن‌گونه که شایسته است، شناخته نشده است.

به گزارش خبرنگار دین و اندیشه خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، حضرت عبدالعظیم(ع) میان شیعیان شهرری بسیار ارجمند بود و پاسخگویی به مسایل شرعی و حل مشکلات مذهبی آنان را برعهده داشت؛ این تأکید، هم گویای مقام برجسته حضرت عبدالعظیم(ع) است و هم می‌رساند که وی از طرف حضرت امام هادی(ع) در آن منطقه، وکالت و نمایندگی داشته است.

در این گزارش به مختصری از زندگینامه، آثار و منزلت ایشان می‌پردازیم:

عبدالعظیم(ع) فرزند عبدالله بن علی، از نوادگان حضرت امام حسن مجتبی(ع) است و نسبش با چهار واسطه به آن حضرت می‌رسد. پدرش "عبدالله" و مادرش "فاطمه" دختر عقبه بن قیس نام داشت. «بنابر نقل کتاب الخصائص العظیمیه ولادت حضرت عبد العظیم (ع) در روز پنجشنبه چهارم ربیع الثانی سال 173 ق در مدینه واقع شده است» و مدت 79 سال عمر با برکت او با دوران امامت چهار امام معصوم یعنی امام موسی کاظم(ع)، امام رضا(ع)، امام محمدتقی(ع) و امام علی‌التقی(ع) مقارن بوده و احادیث فراوانی از آنان روایت کرده است.

یار واقعی امام هادی (ع)

حضرت عبدالعظیم (ع) در کسب فضایل و معارف و دوستی و اطاعت از اولیا به منزلتی رسیده بودند که در طول عمر خود، هر یک از امام معاصر او از وی راضی بودند و رفتار، عقاید و موضع گیری‌های او را تایید می‌کردند. وقتی برای انجام دادن پاره‌ای وظایف و کسب تکلیف و رهنمود از امام هادی (ع)، با زحمت فراوان از مدینه به سامرا مسافرت کرد، چون چشم امام هادی (ع) به حضرت عبدالعظیم (ع) افتاد فرمود: "ای ابوالقاسم، خوش آمدی به راستی تو از یاران حقیقی ما هستی" به جهت همین منزلت و اطمینان بود که امام هادی (ع) او را وکیل و نماینده خود در شهرری معرفی می‌کند و به مردم توصیه می‌فرماید که در حل مشکلات دینی خود به ایشان مراجعه کنند.

آثار علمی حضرت عبدالعظیم (ع)

یکی از ابعاد مهم در شخصیت حضرت عبدالعظیم(ع) مقام و منزلت علمی و دانش و خدمات علمی اوست. وی علاوه بر نقل احادیث از ائمه معاصر خویش کتاب‌هایی نیز تالیف نموده است که این دو اثر از آن جمله است: خطبه‌های امیرالمومنین (ع): این اثر مشتمل بر چند خطبه مولای متقیان امیرالمومنان علی(ع) است.

کتاب یوم و لیل: در این اثر درباره وظایف و اعمال مستحب و اخلاقی افراد در هر شبانه روز مطالبی عرضه شده است. با کمال تأسف اصل این اثر همانند بسیاری از آثار ارزشمند اسلامی در طول تاریخ از بین رفته است.

حضرت عبدالعظیم (ع) علاوه بر تلاش برای آموزش عقاید سالم و مراقبت بر عبادات و اعمال فردی و دفاع از اهل بیت (ع)، به منظور ارشاد تعلیم و تربیت صحیح دینی مردم آثاری را تألیف کردند که هر یک در نوع خود بسیار مفید و موثر بوده‌اند.

درگذشت حضرت عبدالعظیم(ع)

زمینه‌های مهاجرت حضرت عبدالعظیم (ع) از مدینه به ری و سکونت در غربت را باید در اوضاع سیاسی و اجتماعی آن عصر جستجو کرد؛ عبدالعظیم از خشم خلیفه وقت فرار کرده و به ری وارد می‌شود؛ "به دلیل آن که در آن زمان به دلیل وجود خلفای وقت شیعیان شرایط سختی را برای زندگی داشتند" و در سرداب خانه یکی از شیعیان آن شهر به زندگی پنهانی روی می‌آورد. او روزها روزه می‌گرفت و شب‌ها به نماز می‌ایستاد. گاهی پنهانی از خانه بیرون می‌آمد و قبری را که اکنون روبروی آرامگاهش است زیارت می‌کرد.

پس از مدتی عبدالعظیم بیمار می‌شود و چندی بعد در می‌گذرد. هنگامی که خواستند او را غسل بدهند کاغذی را در پیراهنش می‌یابند که او خود و پدرانش را نام می‌برد: من ابوالقاسم پسر عبدالله پسر علی پسر حسن پسر زید پسر حسن پسر علی بن ابیطالب هستم.

شیخ صدوق می‌نویسد: پس از درگذشت عبدالعظیم حسنی (ع) مردی بر ابوالحسن علی بن محمد هادی (ع) درآمد. امام (ع) از او پرسید کجا بودی؟ گفت: به زیارت حسین (ع) رفته بودم. فرمود: "اگر قبر عبدالعظیم را که نزد شماست زیارت می‌کردی، چون کسی بودی که قبر حسین را زیارت کرده است".

منبع:

زندگانی حضرت عبدالعظیم(ع) نوشته محمد علی سلطانی
امالی صدوق، مجلس 54
عبدالعظیم حسنی، ص 25
ثواب الاعمال، ص 124